

پایان نامه های کارشناسی ارشد
تهیه و تنظیم: زهرا تفرشی

بررسی وضعیت مطالعه غیردرسی دانش آموزان کشور

استاد راهنما: دکتر عباس حرّی
استاد مشاور: دکتر علی شکویی
پژوهشگر: علی زرافشان / رشته کتابداری و اطلاع رسانی
دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی: سال ۱۳۷۲

این تحقیق به روش پیمایشی و با استفاده از نمونه گیری طبقه ای تصادفی، به بررسی وضعیت مطالعه غیردرسی دانش آموزان کشور پرداخته است. ۳۶۰۰ پرسشنامه در سه دوره تحصیلی ابتدایی (۱۰۸۰ عدد) راهنمایی (۱۰۸۰ عدد) و دبیرستان (۱۴۴۰ عدد) توزیع گردیده است که میزان مطالعه دانش آموزان در هر دوره تحصیلی در ایام سال تحصیلی و در تابستان، و عوامل مؤثر بر مطالعه دانش آموزان از جمله خانواده، کتابخانه، معلم، مدرسه، تلویزیون و داشتن راهنما در ایجاد عادت به مطالعه مورد بررسی قرار گرفته است. در بخش دیگری از تحقیق، منابع تأمین مواد خواندنی دانش آموزان بررسی شده است و نقش کتابخانه های مدارس، عمومی شهر، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، مساجد، خرید کتاب، امانت از دوستان و کتابخانه های شخصی بررسی شده است. تجزیه و تحلیل نتایج نشان داد که دانش آموزان کشور به مطالعه علاقه دارند و به طور متوسط در طول سال، روزانه ۴۱ دقیقه و در ایام تابستان ۵۵ دقیقه مطالعه می کنند. معلمان بالاترین نقش را در تشویق به مطالعه ایفا می کنند و خرید کتاب بالاترین میزان را در تأمین مواد خواندنی دانش آموزان داشته است.

بررسی وضعیت فهرست‌نویسی و رده‌بندی مواد چاپی در کتابخانه‌های دانشکده‌ای دانشگاه تهران

استاد راهنما: دکتر ماندانا صدیق بهزادی

استادان مشاور: دکتر عباس حری و محمود حقیقی

پژوهشگر: رضا رحیمی / رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی

دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی: سال ۱۳۷۲

تحقیق حاضر علاوه بر معرفی اجمالی دانشکده‌ها و کتابخانه‌های مورد پژوهش و مجموعه و نیروی انسانی آنها بعنوان زیربنا، به بررسی وضعیت فهرست‌نویسی و رده‌بندی در کتابخانه‌های دانشکده‌ای دانشگاه تهران پرداخته، داده‌های گردآوری شده توسط پرسشنامه، مصاحبه و مشاهده از پانزده کتابخانه دانشکده‌ای و کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران را همراه با ۲۸ جدول و ۱۷ نمودار تجزیه و تحلیل و سپس مجموعه و نیروی انسانی آنها را با استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی (ACRL) مقایسه کرده و در نهایت پیشنهاداتی نظیر خدمات فنی متمرکز، تشکیل دوره‌های کوتاه مدت آموزش کتابداری جهت افراد غیرکتابدار، استخدام مدیران و نیروی متخصص، تهیه ابزار و تجهیزات و امکانات لازم و روزآمد توصیه شده است.

ارزیابی مجموعه و خدمات کتابخانه‌های مراکز تربیت معلم شهر تهران

استاد راهنما: دکتر عباس حرّی

استادان مشاور: نوش آفرین انصاری و محمود حقیقی

پژوهشگر: محمدناصر اشراق جهرمی / رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی

دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی: سال ۱۳۷۳

هدف تحقیق حاضر کشف نقاط قوت و ضعف و میزان کفایت و کارایی کتابخانه‌های مراکز تربیت معلم شهر تهران است. ملاک سنجش و ارزیابی، معیارها و استانداردهایی است که چنانچه کتابخانه‌های دانشگاهی در حد آنها باشند از وضعیت مطلوبی برخوردار خواهند بود. مجموعه استانداردهای مورد بحث، تحت عنوان استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی ACRL در گردهمایی مورخ ۱۹ ژانویه ۱۹۸۶ انجمن کتابداران آمریکا مورد تأیید قرار گرفته است. در این مجموعه برای اهداف، مجموعه، سازماندهی مواد، نیروی انسانی خدمات، وسایل و تجهیزات، مدیریت و بودجه کتابخانه‌های دانشگاهی معیارهایی در نظر گرفته شده و موارد مزبور در تحقیق حاضر تحت عنوان "ارزیابی مجموعه و خدمات کتابخانه‌های مراکز تربیت معلم شهر تهران" با معیارهای تعیین شده ACRL مورد سنجش قرار گرفته و میزان کاستیها و اندازه فاصله‌ها تا حد مطلوب مشخص گردیده است. روش این تحقیق پیمایشی بوده و تعداد کتابخانه‌های مورد ارزیابی بالغ بر ۱۲ کتابخانه متعلق به دوازده مرکز تربیت معلم شهر تهران است.

بررسی میزان مشارکت اعضای هیئت علمی در فرایند
تصمیم‌گیری مدیران دانشگاه‌های
صنعتی شهر تهران

استاد راهنما: دکتر سید محمد میرکمالی

استادان مشاور: دکتر عباس بازرگان و دکتر اکبر سیاری

پژوهشگر: ناهید پاپیان / رشته مدیریت آموزشی

دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی: سال ۱۳۷۳

جهت بررسی این میزان در بخشی از جامعه آموزشی عالی تعیین گردید و بر حسب اهداف مورد نظر با توجه به مدل تنن بوم و اشمیت چهار سؤال زیر برای این پژوهش در نظر گرفته شده است:

میزان مشارکت اعضای هیأت علمی در فرایند تصمیم‌گیری مربوط (۱) مسائل آموزشی و درسی (۲) مسائل پژوهشی، (۳) مسائل دانشجویی (۴) مسائل اعضای هیأت. پژوهش از نوع توصیفی بود. نمونه‌ها به تعداد ۱۵۰ نفر از اعضای هیأت علمی چهار دانشگاه صنعتی شهر تهران (صنعتی شریف، امیرکبیر، علم و صنعت ایران و خواجه نصیرالدین طوسی) به روش نمونه برداری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند و سیله جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه‌ای با ۳۷ پرسش بسته و یک پرسش باز بود.

یافته‌های پژوهش نشانگر آن است که دانشگاه صنعتی شریف بیشترین میزان مشارکت را در فرایند تصمیم‌گیری مسائل آموزشی و درسی، پژوهشی، دانشجویی و هیأت علمی داشته و دانشگاه‌های صنعتی امیرکبیر و علم و صنعت در مراتب بعدی قرار دارند و پایین‌ترین میزان مشارکت متعلق به دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی است.

بررسی رابطه پیشرفت تحصیلی با انگیزش پیشرفت و منبع کنترل در دانش‌آموزان سال سوم راهنمایی شهرکرد

استاد راهنما: دکتر احمد به‌پژوه

استادان مشاور: دکتر زهره سرمد و دکتر نیکچهره محسنی

پژوهشگر: محمد قاسمی پربلوطی / رشته روان‌شناسی تربیتی

دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی: سال ۱۳۷۳

در این پژوهش برای بررسی رابطه پیشرفت تحصیلی با انگیزش پیشرفت و منبع کنترل از میان دانش‌آموزان مدارس راهنمایی شهرکرد ۳۷۲ دانش‌آموز دختر و پسر، با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند و با اجرای پرسشنامه انگیزش پیشرفت هرمنس و مقیاس کنترل نوویکی و استریکلند اطلاعات موردنیاز گردآوری شده و با روش تحلیل رگرسیون چندمتغیری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج به دست آمده نشان داد که بین انگیزش پیشرفت و منبع کنترل با پیشرفت تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد به طوری که بر اساس این دو متغیر می‌توان ۲۷ درصد از تغییرات پیشرفت تحصیلی کل دانش‌آموزان، ۲۹ درصد از تغییرات پیشرفت تحصیلی پسران و ۳۱ درصد از تغییرات پیشرفت تحصیلی دختران را تبیین (پیش‌بینی) کرد. علاوه بر این نتایج دیگر حاکی از آن است که بین دختران و پسران از لحاظ انگیزش پیشرفت و منبع کنترل تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. به‌طور کلی نتایج این پژوهش لزوم توجه به ویژگی‌های روانی و شخصیتی دانش‌آموزان را از سوی والدین و مربیان در ارتباط با پیشرفت تحصیلی مورد تأکید قرار می‌دهد.

بررسی رابطه تجارب موفق و ناموفق تحصیلی با عزت نفس دانش آموزان

استاد راهنما: دکتر سید حسین سجادی

استادان مشاور: دکتر قاسم قاضی و دکتر زهره سرمد

پژوهشگر: نصرالله عرفانی / رشته روان‌شناسی تربیتی

دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی: سال ۱۳۷۳

در پژوهش حاضر به منظور بررسی رابطه تجارب موفق و ناموفق تحصیلی و عزت نفس دانش آموزان بر حسب هوش و جنسیت آنان، ابتدا از طریق بررسی پرونده تحصیلی دوره راهنمایی دانش آموزان سال اول نظام جدید آموزش متوسطه شهرستان قروه ۳۲۰ نفر (۱۶۰ نفر پسر و ۱۶۰ نفر دختر) انتخاب و به دو گروه ۱۶۰ نفری موفق و ناموفق تقسیم شدند. آنگاه با اجرای آزمون هوشی ریون، آنان را از نظر هوشی در دو طبقه نرمال (۹۰-۱۱۰) و بالاتر از نرمال (۱۱۰-۱۳۰) طبقه‌بندی کرده و سپس آزمون عزت نفس کوپراسمیت بر روی آزمودنی‌ها اجرا شد. بر اساس طرح عاملی ۲×۲×۲، داده‌های حاصله از طریق آزمون آماری تحلیل واریانس چندعاملی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت، و نتایج بدست آمده نشان داد که دانش آموزان موفق به طور کلی از عزت نفس بالاتری نسبت به دانش آموزان ناموفق برخوردارند. همچنین معلوم گردید که اثر متقابلی بین نوع تجربه تحصیلی (موفق - ناموفق) و هوش دانش آموزان در ارتباط با عزت نفس وجود دارد، اما اثر متقابلی بین نوع تجربه تحصیلی (موفق - ناموفق) و جنسیت آزمودنی‌ها در ارتباط با عزت نفس مشاهده نشد. نتایج حاصل از این پژوهش با توجه به یافته‌های پژوهش‌های پیشین مورد بحث قرار گرفت:

بررسی ارتباط پیشرفت تحصیلی با مرکز کنترل و
عزت نفس در دانش‌آموزان سال سوم
دبیرستانهای شهر مشهد

استاد راهنما: دکتر نیکچهره محسنی

استادان مشاور: دکتر زهره سرمد و دکتر احمد به‌پژوه

پژوهشگر: علیرضا مهدویان / رشته روان‌شناسی تربیتی

دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی: سال ۱۳۷۳

در این پژوهش ارتباط پیشرفت تحصیلی با عزت نفس و مرکز کنترل در دانش‌آموزان سال سوم دبیرستان بررسی شده است. نمونه مورد مطالعه ۹۰۰ نفر از دانش‌آموزان پسر و دختر شهر مشهد بودند که به‌طور تصادفی انتخاب شدند. از پرسشنامه مرکز کنترل درونی - بیرونی روتر، آزمون عزت نفس کوپراسمیت و معدل سال‌های اول و دوم هر دانش‌آموز به‌عنوان ابزار اندازه‌گیری استفاده شد. در تجزیه و تحلیل داده‌های این تحقیق از روش تحلیل رگرسیون و آزمون t استفاده گردید. یافته‌های پژوهش نشانگر آن است که عزت نفس در مقایسه با مرکز کنترل ارتباط بیشتری با پیشرفت تحصیلی دارد و این ارتباط در دختران بیشتر از پسران است؛ و پسران در مقایسه با دختران از مرکز کنترل درونی‌تر و عزت نفس بالاتری برخوردارند.

برای برانگیختن دانش‌آموزان به مطالعه و یادگیری بهتر است والدین و مربیان به گونه‌ای رفتار کنند که احساس عزت نفس و نگرش مثبت نسبت به خود در دانش‌آموزان ارتقاء یابد و از تحقیر و سرزنش آنها اجتناب شود.

بررسی رابطه جهت‌گیری هدفی والدین و راهبردهای یادگیری فرزندان

استاد راهنما: دکتر زهره سرمد

استادان مشاور: دکتر نیکچهره محسنی و دکتر احمد به‌پژوه

پژوهشگر: حسن یعقوبی ممقانی / رشته روان‌شناسی تربیتی

دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی: سال ۱۳۷۳

پژوهش حاضر به بررسی رابطه جهت‌گیری هدفی والدین و راهبردهای یادگیری فرزندان آنان می‌پردازد. تعداد ۴۱۱ نفر دانش‌آموزان کلاس پنجم ابتدایی شهر تهران که معدل سه ماهه ثلث اول و دوم آنان بالاتر از ۱۷ بود به روش تصادفی به همراه پدر یا مادر آنان مورد مطالعه قرار گرفتند. جمع‌آوری اطلاعات به وسیله پرسشنامه صورت گرفته است و برای تحلیل آماری از تحلیل رگرسیون استفاده شده است. نتایج نشان می‌دهد که جهت‌گیری هدفی والدین فقط در راهبرد یادگیری مرور ذهنی فرزندان اثر می‌گذارد و در سایر راهبردهای یادگیری بی‌تأثیر است. در نتیجه راهبرد یادگیری مرور ذهنی بهترین شاخص پیش‌بین برای جهت‌گیری هدفی والدین محسوب می‌شود. همچنین نتایج نشان می‌دهد که جهت‌گیری هدفی فرزندان در راهبردهای یادگیری مرور ذهنی و بسط‌دهی اثر می‌گذارد ولی در راهبردهای یادگیری سازماندهی و خود نظارتی رابطه معناداری به دست نیامد، لذا می‌توان گفت که دو راهبرد یادگیری مرور ذهن و بسط‌دهی شاخص پیش‌بین برای جهت‌گیری هدفی فرزندان محسوب می‌شوند.

مشخص ساختن نظرات فارغ التحصیلان و مسئولان مربوط درباره
 اثربخشی دوره‌های آموزشی ضمن خدمت کاردانی
 سازمان امور اداری و استخدامی کشور

استاد راهنما: دکتر خدایار ایلی

استاد مشاور: دکتر حمید رحیمیان

پژوهشگر: حسین آموزگار/ رشته برنامه‌ریزی آموزشی

دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی: سال ۱۳۷۳

در تحقیق حاضر سؤال کلی این است که آیا به نظر فارغ التحصیلان و مسئولان، آموزش‌های ضمن خدمت کارکنان دولت از اثربخشی لازم برخوردار است. نوع تحقیق توصیفی است که با استفاده از سه نوع پرسشنامه بسته، پاسخ به انجام رسیده است. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از مقیاس ترتیبی و از درجه‌بندی رتبه‌ای استفاده شده است و بر اساس طیف لیکرت عمل شده سپس با استفاده از آمار توصیفی، تهیه جداول، درصدگیری، رسم نمودار و محاسبه میانگین در مورد هر کدام از سؤالات تصمیم‌گیری شده است. جامعه مورد بررسی شامل همه افرادی است که از سال ۱۳۶۴ تا ۱۳۷۰ دوره آموزشی مذکور را با موفقیت گذرانده‌اند و حداقل به مدت یک سال در سازمان امور اداری و استخدامی کشور مشغول به کار بوده‌اند. نتایج نشان می‌دهد که دوره آموزشی در زمینه آشنا کردن کارکنان با قوانین و مقررات و نحوه به کارگیری آن عملکردی نسبتاً موفق داشته است ولی دوره آموزشی در زمینه آشنا ساختن کارکنان با اصول برنامه‌ریزی و بودجه‌بندی عملکردی کاملاً ناموفق داشته است. ضمناً در امر آشنا ساختن کارکنان با اصول روش تحقیق و چگونگی به کارگیری آن در پژوهش‌های اداری کاملاً ناموفق بوده، ولی این دوره آموزشی توانسته است انگیزه شغلی کارکنان را افزایش دهد.

بررسی نظرات مؤلفان کتب دینی دوره متوسطه، دبیران دینی و
دانش‌آموزان پایه چهارم دبیرستانهای شهر مشهد در
مورد میزان مطلوبیت محتوای کتاب دینی
چهارم متوسطه

استاد راهنما: دکتر کمال درانی

استاد مشاور: دکتر زهره سرمد

پژوهشگر: محمود سعیدی رضوانی / رشته برنامه‌ریزی آموزشی

دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی: سال ۱۳۷۳

طرح تحقیق فوق با شش ضابطه (توجه به اهداف، جامعه، فراگیر، اصول یادگیری، ساختار و اصول سازماندهی) برای مطلوبیت محتوای کتب درسی با استناد به نظر کارشناسان برنامه‌ریزی درسی معرفی شد. با توجه به ضوابط مذکور و گروه‌های عمده دخیل در آموزش دینی شامل مؤلف، معلم و دانش‌آموز، اهداف تحقیق بدین‌گونه معرفی شد: الف) بررسی نظرات سه گروه مذکور در مورد میزان مطلوبیت محتوای کتاب دینی چهارم از لحاظ رعایت شش ضابطه مذکور. ب) بررسی تفاوت نظرات دانش‌آموزان دختر و پسر انسانی و تجربی در مورد رعایت این ضوابط. سپس موضوع تحقیق عنصر "محتوا" بحث و بررسی گردید. بعد از بیان نظریه‌ها و پژوهش‌های علمی - ارتباط یافته‌های دانشمندان با برنامه درسی دروس دینی تبیین گردید.

پس از اجرای مراحل تحقیق اطلاعات حاصل از پرسشنامه‌ها با روش‌های تشریح شده مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و نتایج حاصل در بخش خلاصه یافته‌ها منعکس گردید.

تأثیر تربیت شنوایی بر ادراک شنیداری کودکان ناشنوای شدید

استاد راهنما: دکتر محمد فرهادی

استادان مشاور: دکتر زهره سرمد و دکتر احمد به پژوه

پژوهشگر: سعید حسن زاده / رشته کودکان استثنایی

دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی: سال ۱۳۷۳

به منظور بررسی اثرات تربیت شنیداری بر ادراک شنوایی گفتار در کودکان ناشنوای شدید که از سمعک استفاده می‌کنند چهارده کودک ناشنوای شدید حسی عصبی به صورت تصادفی انتخاب شدند. همه آزمودنیها دارای افت شنوایی شدید حسی عصبی قبل از زبان‌آموزی بودند و از زمان شروع طرح از سمعک استفاده می‌کردند. آزمون ادراک شنیداری کودکان در مورد آنها اجرا شد و پس از آن آزمودنیها هم‌تاسازی شدند و به طور تصادفی در دو گروه گواه و آزمایشی جایگزین گردیدند. در گروه آزمایشی تمرینات شنوایی به مدت ۲۰ جلسه انجام شد. در حالی که گروه گواه از دریافت این تمرینها محروم بودند. سپس آزمون ادراک شنیداری کودکان مجدداً در هر دو گروه اجرا گردید. مقایسه تفاوت بین میانگین در دو گروه گواه و آزمایشی در موقعیت پس آزمون نشان داد که ادراک شنیداری گفتار در آزمودنی‌های گروه آزمایش نسبت به گروه گواه به طور معنی‌داری افزایش یافته است. علاوه بر این گزارش‌های ارائه شده توسط والدین و مربیان و مشاهدات بالینی نیز حاکی از اثرات مفید تربیت شنوایی بر ادراک شنیداری گفتار بود.

بررسی نگرش والدین کودکان مبتلا به سندرم داون نسبت به
قابلیت‌ها و آینده شغلی اجتماعی آنان در
استان مازندران

استاد راهنما: دکتر غلامعلی افروز

استادان مشاور: دکتر زهره سرمد و دکتر باقر غباری

پژوهشگر: محمدرضا پیاده روحی / رشته کودکان استثنایی

دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی: سال ۱۳۷۳

در این تحقیق ارتباط بین نگرش والدین (پدر - مادر) با موفقیت تحصیلی فرزندان مبتلا به سندرم داون سن و سطح تحصیلات والدین، مورد بررسی قرار گرفته است. جامعه مورد مطالعه استان مازندران و حجم نمونه ۱۰۰ نفر از پدران و ۱۰۰ نفر از مادران کودکان مبتلا به سندرم داون بوده است. به منظور محاسبه تفاوت و ارتباط هر یک از متغیرهای مورد نظر با استفاده از روش آماری تحلیل واریانس یک متغیری انجام گردیده است و نتایج این پژوهش نشان داد که: (۱) بین متغیر نگرش مادران نسبت به آینده شغلی - اجتماعی کودکان مبتلا به سندرم داون‌شان و موفقیت تحصیلی فرزندان و سطح تحصیلات مادران در سطح $\alpha = 5\%$ رابطه معناداری وجود دارد. (۲) بین متغیر نگرش مادران نسبت به آینده شغلی - اجتماعی کودکان مبتلا به سندرم داون‌شان و سن مادران در سطح $\alpha = 5\%$ رابطه معناداری وجود ندارد. (۳) بین نگرش پدران نسبت به آینده شغلی - اجتماعی کودکان مبتلا به سندرم داون‌شان و موفقیت تحصیلی فرزندان در سطح $\alpha = 5\%$ رابطه معناداری وجود دارد. (۴) بین نگرش پدران نسبت به آینده شغلی - اجتماعی کودکان مبتلا به سندرم داون و سن و سطح تحصیلات پدران در سطح $\alpha = 5\%$ رابطه معناداری وجود ندارد.

بررسی مفهوم خود نزد کودکان با لکنت زبان و مقایسه آن با کودکان عادی در مدارس ابتدایی مشهد

استاد راهنما: دکتر باقر غباری بناب

استادان مشاور: دکتر احمد به پژوه و دکتر عباس بازرگان

پژوهشگر: علی اکبر ثمری / رشته کودکان استثنایی

دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی: سال ۱۳۷۳

هدف از پژوهش حاضر بررسی مفهوم خود کودکان با لکنت زبان و مقایسه آن با کودکان عادی در مدارس ابتدایی مشهد بوده است. بدین منظور یک گروه پنجاه نفری از کودکان با لکنت زبان به نسبت مساوی از لحاظ جنس و کلاس و به صورت تصادفی از بین کل کودکانی که به کلینیک‌های گفتار درمانی خصوصی و دولتی مراجعه کرده بودند (جامعه آماری) انتخاب شدند. گروه دوم نیز شامل پنجاه نفر از بین کودکان عادی مدارس ابتدایی شهر مشهد، بر اساس چهار متغیر کنترل پژوهش یعنی سن، ترتیب تولد، پیشرفت تحصیلی و مقطع تحصیلی با گروه اول هم‌تا شدند. اطلاعات راجع به مفهوم خود به وسیله مقیاس مفهوم خود پیرس - هریس تجدیدنظر ۱۹۸۴، گردآوری شد و جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش آماری t وابسته، t مستقل و تحلیل واریانس یک طرفه استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که مفهوم خود کودکان با لکنت زبان نسبت به کودکان عادی منفی‌تر است، اما مقایسه مفهوم خود دختران و پسران در کودکان با لکنت زبان و نیز دختران و پسران عادی تفاوت معنی‌داری نشان نداده است. بعلاوه، از لحاظ مفهوم خود بین کلاسهای اول تا پنجم کودکان با لکنت زبان نیز تفاوتی مشاهده نشد. از نتایج پژوهش حاضر اولاً می‌توان برای بالا بردن اطلاعات گفتار درمانگران و افراد دیگری که با کودکان با لکنت زبان سروکار دارند استفاده کرد و ثانیاً با اتکاء بر آن می‌توان به بازنگری تأثیر روش‌های درمانی گذشته پرداخته و از روان‌درمانی برای بالا بردن مفهوم خود این افراد و نیز به عنوان مکمل گفتار درمانی استفاده کرد.

نرم‌یابی آزمون دیداری - حرکتی بندرگشتالت در مدارس ابتدایی مشهد

استاد راهنما: دکتر حیدرعلی هومن

استادان مشاور: دکتر پریچهر به کیش و دکتر غلامرضا خوی‌نژاد

پژوهشگر: رسول صادقی / رشته کودکان استثنایی

دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی: سال ۱۳۷۳

هدف پژوهش حاضر بررسی عملی بودن، اعتبار، روایی و نرم‌یابی آزمون دیداری - حرکتی بندرگشتالت بر روی دانش‌آموزان مدارس ابتدایی شهر مشهد بوده است. در این پژوهش ۵۱۰ دانش‌آموز (۲۵۵ دختر و ۲۵۵ پسر) ۶ تا ۱۰ سال از مدارس واقع در نواحی ششگانه آموزش و پرورش مشهد شرکت داشتند. نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که: (۱) ادراک دیداری حرکتی در دوران رشد به گونه کلی با سن همبستگی دارد. بدان معنا که با افزایش سن میزان خطا در آزمون کاهش می‌یابد. (۲) از آزمون بندرگشتالت می‌توان برای پیش‌بینی متغیرهای هوش و پیشرفت تحصیلی استفاده کرد. (۳) این آزمون از یک عامل کلی به نام ادراک دیداری - حرکتی اشباع است. یکی از نتایج فرعی مطالعه حاضر این بوده است که عوامل محیطی خاص (مانند وضعیت اجتماعی - اقتصادی و فرهنگی والدین) بر کارکرد در آزمون بندرگشتالت تأثیری ندارد، اما عوامل محیطی عام مانند اهمیت قائل شدن برای آموزش پیش دبستانی، مهارت‌های کلامی و مهارت‌های ادراکی بر کارکرد در آزمون بندرگشتالت تأثیر دارد.

مقایسه بلوغ اجتماعی دانش‌آموزان عقب‌مانده ذهنی و عادی مقطع ابتدایی در شهر قزوین

استاد راهنما: دکتر احمد به‌پژوه

استادان مشاور: دکتر پریچهر به‌کیش و دکتر باقر غباری

پژوهشگر: محمود جعفری نژاد فردکهن / رشته کودکان استثنایی

دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی: سال ۱۳۷۳

تحقیق حاضر به منظور دستیابی به تفاوت‌های موجود در ارتباط با بلوغ اجتماعی دانش‌آموزان عقب‌مانده ذهنی و عادی انجام گرفته است. این پژوهش با دو گروه سی نفری از دانش‌آموزان عقب‌مانده ذهنی و دانش‌آموزان عادی پسر در سطح سنی ۸، ۹ و ۱۰ ساله تحقق پذیرفته است. برای ارزیابی بلوغ اجتماعی دانش‌آموزان مذکور از مقیاس بلوغ اجتماعی وانیلند استفاده شده است. با توجه به طرح تحقیق (پس رویدادی)، دو گروه از نظر متغیرهای مداخله‌گر کنترل شده و با هم جور گردیده‌اند. نتایج حاصل از اجرای مقیاس بلوغ اجتماعی وانیلند و آزمون آماری تفاوت میانگین‌های دو گروه مستقل (t) نشان داده است که تفاوت معنی‌داری بین دو گروه با $\alpha = 0.1\%$ و سطح اطمینان ۹۹ درصد وجود دارد. این تفاوت مؤید ضعف قابل ملاحظه بلوغ اجتماعی دانش‌آموزان عقب‌مانده ذهنی در مقایسه با بلوغ اجتماعی دانش‌آموزان عادی جور شده با آنان است.

بررسی محتوای مفهوم خود نزد دختران و پسران در آغاز و پایان نوجوانی

استاد راهنما: دکتر نیکچهره محسنی

استادان مشاور: دکتر زهره سرمد و دکتر جمشید افشنگ

پژوهشگر: سیدامیر امین یزدی / رشته روان‌شناسی تربیتی

دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی: سال ۱۳۷۲

تحقیق حاضر دربارهٔ محتوای مفهوم خود در نوجوانی متمرکز گردیده است. به منظور بررسی جامع‌تر مفهوم خود در این دوره و درک تفاوت‌های سنی و جنسی، مفهوم خود نوجوانان دختر و پسر در ابتدا و انتهای نوجوانی با استفاده از آزمون بیست جمله‌ای "من کی هستم؟" مورد مطالعه قرار گرفتند. نتایج نشان می‌دهد که محتوای مفهوم خود هم در ابتدا و انتهای نوجوانی متفاوت است و هم بر حسب جنسیت در دختران و پسران. دختران در مقایسه با پسران بیشتر به جنبه‌های عاطفی، اخلاقی و اجتماعی مفهوم خود پرداختند و نیز در معرفی خود، دختران بیشتر از پسران به نظراتی که دیگران نسبت به آنها دارند اشاره کردند. در حالیکه پسران بیشتر به اسناد فیزیکی و هویت اجتماعی پرداخته‌اند. و نیز در مورد تفاوت‌های سنی به دست آمد که در انتهای نوجوانی استفاده از مقوله‌های انتزاعی‌تر مثل اسنادهای هیجانی - عاطفی و نیز مقولهٔ آینده، بیشتر از ابتدای نوجوانی است ولی در ابتدای نوجوانی پرداختن به نقش اجتماعی، هویت اجتماعی، رفتار خانوادگی و موقعیت خانوادگی بیشتر از هفده ساله‌هاست.